

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3263/2020
25.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца ДДОР „Нови Сад“ АДО Нови Сад, чији је пуномоћник Саша Петровић, адвокат из ..., против тужене АА из ..., чији је пуномоћник Иван Дојчиновић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 50/19 од 18.12.2019. године, у седници одржаној 25.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 50/19 од 18.12.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П 14404/16 од 26.12.2016. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев па је обавезана тужена да тужиоцу на име стицања без основа плати 1.857.339,89 динара са законском затезном каматом почев од 16.07.2014. године до исплате. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 232.320,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 50/19 од 18.12.2019. године, ставом првим изреке укинута је првостепена пресуда. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавеже тужена да тужиоцу на име стицања без основа плати 1.857.339,89 динара са законском затезном каматом од 16.07.2014. године до исплате. Ставом трећим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 266.700,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка учињене пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано се у ревизији указује на битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 7. Закона о парничном поступку, будући да је тужиоцу била дата могућност да расправаља пред судом.

Према чињеничном стању утврђеном по одржаној расправи пред другостепеним судом, тужена је повређена у саобраћајној незгоди 1973. године, када је имала 23 године (рођена 1950. године), да је тада код тужене наступило умањење животне активности од 30%, да је након тога долазило до погоршања здравственог стања и умањења животне активности до 70%, а у међувремену тужена је остварила право на инвалидску пензију. Тужена је против тужиоца водила поступке за накнаду штете која јој је проузрокована повређивањем у наведеној саобраћајној незгоди, као и због погоршања здравственог стања које је касније наступило, у којим поступцима јој је досуђивана накнада штете. Пресудом Општинског суда у Шапцу П 1074/04 од 28.02.2006. године (која је потврђена пресудом Окружног суда у Шапцу Гж 1176/06 од 19.10.2006. године), ставом првим и другим изреке обавезан је тужени ДДОР „Нови Сад“ АД Главна филијала Срем из Сремске Митровице да исплати тужиљи на име накнаде материјалне штете због изгубљене зараде у периоду од 03.03.1995. године до 16.05.2001. године и да тужиљи на име разлике између месечне пензије и зараде плаћа месечну ренту почев од 17.05.2001. године па убудуће, све у месечним износима и са законском затезном каматом ближе наведено у овим ставовима изреке, те да јој почев од 01.01.2006. године па убудуће плаћа на име ренте 13.420,66 динара на начин ближе одређен у овом ставу изреке, као и да јој на име накнаде трошкова поступка исплати 75.900,00 динара. Решењем о извршењу Општинског суда у Сремској Митровици И 863/06 од 11.12.2006. године одређено је извршење на предлог извршног повериоца овде тужиље, на основу извршне исправе правноснажне и извршне пресуде Општинског суда у Шапцу П 1074/2004 од 28.02.2006. године, пленидбом новчаних средстава која се воде на рачунима извршног дужника ДДОР „Нови Сад“ АД Главна филијала Срем из Сремске Митровице, ради намирења новчаног потраживања извршног повериоца. Поступак принудне наплате са рачуна извршног дужника спроведен је 27.12.2006. године. Решењем Врховног суда Србије Рев 193/07 од 21.02.2008. године, укинута су пресуда Окружног суда у Шапцу Гж 1176/06 од 19.10.2006. године и пресуда Општинског суда у Шапцу П 1074/04 од 28.02.2006. године у делу којим је усвојен тужбени захтев и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку пресудом Основног суда у Шапцу П 11/10 од 15.09.2011. године, усвојен је тужбени захтев тужиље и одбијен компензациони приговор туженог, на начин ближе наведен у изреци пресуде. Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 7607/11 од 10.10.2012. године преиначена је пресуда Основног суда у Шапцу П 11/10 од 15.09.2011. године у ставовима првом, другом, трећем и делу става четвртог изреке, па је обавезан тужени да тужиљи на име накнаде материјалне штете због изгубљене зараде исплати укупно 1.472.259,60 динара и то: на име изгубљене зараде у периоду од 03.03.1995. године до 17.05.2001. године 88.377,20 динара, на име разлике између изгубљене зараде и инвалидске пензије у периоду од 17.05.2001. године до 31.10.2006. године 442.106,93 динара и на име разлике старосне пензије коју би тужиља примала и инвалидске пензије коју прима у периоду од 01.11.2006. године до 30.06.2012. године 942.815,47 динара, све у појединачним износима и са законском затезном каматом ближе наведено у овом ставу изреке; обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде

штете у виду ренте почев од 01.07.2012. године па убудуће плаћа месечно од 20.778,36 динара на начин ближе одређен у овом ставу изреке; одбијен је тужбени захтев којим је тужила тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде материјалне штете због изгубљене зараде у периоду од 03.03.1995. године до 01.07.2012. године плати још 610.639,38 динара са законском затезном каматом; потврђено је решење о трошковима поступка садржано у делу става четвртог изреке и решење којим је одбијен компензациони приговор садржан у ставу петом изреке првостепене пресуде и обавезан је тужени да тужили накнади трошкове другостепеног поступка од 4.400,00 динара. Решењем о извршењу Основног суда у Сремској Митровици И 3658/12 од 07.02.2013. године (које је, по приговору извршног дужника, укинута решењем Ипв И 198/13 од 04.06.2013. године) одређено је извршење на основу правноснажне и извршне пресуде Основног суда у Шапцу П 11/10 од 15.09.2011. године и пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7607/11 од 10.10.2012. године. Решењем И 3658/12 од 28.02.2013. године одлучено је да се застаје са спровођењем извршења одређеним решењем о извршењу од 07.02.2013. године до окончања поступка по приговору и одлучено да ће се поступак наставити када се донесе коначна одлука по приговору извршног дужника. Решењем о извршењу Основног суда у Сремској Митровици И 2056/13 од 20.06.2013. године (које је укинута решењем Ипв И 279/13 од 10.09.2013. године) делимично је усвојен предлог за извршење извршног повериоца и одређено извршење на основу правноснажне и извршне пресуде Основног суда у Шапцу П 11/10 од 15.09.2011. године и пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7607/11 од 10.10.2012. године ради наплате потраживања извршног повериоца, а делимично је одбијен као неоснован део предлога за извршење извршног повериоца, све ближе одређено у изреци решења.

Решењем Основног суда у Сремској Митровици Ипв И 54/14 од 14.07.2014. године одбијен је као неоснован приговор извршног дужника од 10.06.2014. године, па је одржано на снази решење Основног суда у Сремској Митровици И 366/14 од 05.06.2014. године, којим је одређено извршење на основу правноснажне и извршне пресуде Основног суда у Шапцу П 11/10 од 15.09.2011. године и пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7607/11 од 10.10.2012. године пленидбом средстава са рачуна извршног дужника, овде тужиоца и преносом на рачун извршног повериоца, овде тужене. Поступак принудне наплате са рачуна извршног дужника спроведен је 16.07.2014. године.

Полазећи од чињеничног стања, које је утврдио после расправе одржане на основу овлашћења из члана 383. став 4. ЗПП на којој је поновљено извођење доказа читањем свих писмена у списима и записника о главној расправи пред првостепеним судом о саслушању тужене у својству парничне странке, те списа предмета Основног суда у Сремској Митровици И 366/2014 (стари бројеви И 3658/2012, И 2056/2013 и И 3201/2013), другостепени суд је укинуо првостепену пресуду и одбио тужбени захтев закључивши да не постоји стицање без основа на страни тужене, будући да је тужена оно што је наплатила од тужиоца наплатила у судским извршним поступцима и у поступку у предмету Основног суда у Сремској Митровици И 366/14, при чему је приликом утврђивања ненамиреног дела обавезе тужене цењено оно што је туженој исплаћено у предмету Општинског суда у Сремској Митровици И 863/06.

По оцени Врховног касационог суда одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 210. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да кад је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а кад то није могуће – да накнади вредност постигнутих користи, а ставом 2. истог члана прописано је да обавеза враћања, односно накнаде вредности настаје и кад се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао.

Сагласно наведеном, за примену института стицање без основа, на коме тужилац заснива свој захтев, потребно је да постоји умањење имовине повериоца и увећање имовине дужника за које не постоји правни основ, односно за које је правни основ касније отпао. У конкретном случају, тужилац од тужене потражује 1.857.339,89 динара по основу стицања без основа, наводећи да је тужена два пута наплатила исто потраживање од туженог и то: на основу решења Општинског суда у Сремској Митровици И 863/06 од 11.12.2006. године (по коме је извршење спроведено 27.12.2006. године) и на основу решења Основног суда у Сремској Митровици И 366/14 од 05.06.2014. године (по коме је извршење спроведено 16.07.2014. године). У конкретном случају, туженој је 27.12.2006. године на основу решења И 863/06 од 11.12.2006. године у поступку принудне наплате са рачуна извршног дужника извршена исплата на основу пресуде Општинског суда у Шапцу П 1074/04 од 28.02.2006. године, која је потврђена пресудом Округног суда у Шапцу Гж 1176/06 од 19.10.2006. године. Наведене одлуке укинуте су решењем Врховног суда Србије, па су у поновном поступку донете пресуде Основног суда у Шапцу П 11/10 од 15.09.2011. године и пресуда Апелационог суда у Београду Гж 7607/11 од 10.10.2012. године, а наведене пресуде због времена које је у међувремену протекло односе се на дужи временски период, с тим да су пресудом Апелационог суда у Београду Гж 7607/11 од 10.10.2012. године досуђени су нижи износи од износа досуђених у пресуди Општинског суда у Шапцу П 1074/04 од 28.02.2006. године. Имајући у виду наведено, те чињеницу да је тужилац, као извршни дужник у поступку извршења у предмету Основног суда у Сремској Митровици И 366/14 (стари бројеви И 3658/2012, И 2056/2013 и И 3201/2013) истицао да је своју обавезу према туженој, тамо извршном повериоцу у потпуности испунио исплатом која је извршена на основу решења Општинског суда у Сремској Митровици И 863/06 од 11.12.2006. године, да су у наведеном извршном поступку прибављена мишљења вештака економско-финансијске струке, након чега је донето решење о извршењу И 366/14 од 05.06.2014. године којим је одређено извршење ради наплате потраживања овде тужене у износу за који је извршни суд оценом налаза и мишљења вештака утврдио да није намирено дотадашњим исплатама од стране овде тужиоца и тек када је одбијен приговор извршног дужника изјављен против решења И 366/14 од 05.06.2014. године и оно постало правноснажно спроведено је извршење 16.07.2014. године.

По оцени Врховног касационог суда, на страни тужене не постоји стицање без основа, јер је тужена оно што је наплатила од тужиоца, наплатила у судским извршним поступцима, да је у извршном поступку у предмету Основног суда у Сремској Митровици И 366/14, приликом утврђивања ненамиреног дела обавезе цењено оно што је пре тога исплаћено туженој у предмету Општинског суда у Сремској Митровици И 863/06, да је решењем Ипв И 54/14 од 14.07.2014. године одбијен као неоснован приговор извршног дужника, па је одржано на снази решење Основног суда у Сремској Митровици И 366/14 од 05.06.2014. године (и у образложењу решења наведено да је побијано решење од 05.06.2014. године донето на основу урађеног налаза вештака

финансијске струке који је на бази целокупне документације која се налази у спису и правноснажних одлука овог суда утврдио укупно потраживање извршног повериоца према извршном дужнику, односно да је вештак приликом израде налаза и мишљења имао у виду са једне стране правноснажне судске одлуке као извршне исправе и са друге стране исплате дуговања извршног дужника према извршном повериоцу у наведеном периоду, те утврдио колико је потраживање извршног повериоца према извршном дужнику, тј. колика је разлика од досуђених износа до износа које је извршни дужник платио извршном повериоцу). Имајући у виду наведено, по оцени Врховног касационог суда правилан је закључак другостепеног суда да је провера правилности и законитости решења донетог у извршном поступку могућа у поступку по правном леку прописаном за тај поступак, што је у конкретном случају и учињено јер је тужилац као извршни дужник изјављивао приговоре на решења о извршењу о којим приговорима је одлучивано и два пута су укидана решења о извршењу, док је решењем Ипв И 54/14 од 14.07.2014. године одбијен као неоснован приговор извршног дужника, па је одржано на снази решење Основног суда у Сремској Митровици И 366/14 од 05.06.2014. године и извршење решења спроведено је 16.07.2014. године, дакле након што је решење о извршењу постало правноснажно. Стога је правилно другостепени суд укинуо првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца.

Из напред изнетих разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић